

EVOLUȚIA IMM-urilor DIN REPUBLICA MOLDOVA, ÎN ANII 2007-2015, ÎN PROFIL TERITORIAL

Vadim MACARI¹, doctor, conferențiar cercetător,
Institutul Național de Cercetări Economice, Republica Moldova

Actualitatea prezentului articol este determinată de necesitatea dimensionării și amplificării impactului important al factorului teritorial (regional) asupra dezvoltării întreprinderilor mici, medii și micro (IMM) din Republica Moldova. Studiul are ca scop central analiza și evaluarea unor indicatori ai funcționării IMM-urilor sub aspect teritorial. Metodele principale de cercetare utilizate: monografică, logică, sistemică, analiză și sinteză, generalizarea, calculele economice, tabelară, irurile dinamice etc. Principalele rezultate științifice obținute, ca urmare a cercetării, sunt determinarea numărului, mărimea, ponderea, dinamicii și structurii IMM-urilor în profil teritorial (pe 4 zone, 32 de raioane, Chișinău), evoluția acestor indicatori în perioada 2007-2015, cu accentul pe anii 2014-2015.

Cuvinte-cheie: IMM, mărime, pondere, dinamică, structură, regiune, raion, profil teritorial.

The actuality of this article is determined by the need of dimensioning and amplification of the territorial (regional) factor important impact on the development of small, medium and micro sized enterprises (SMEs) in Moldova. The study is aimed at the analysis and assessment of SMEs indicators under the territorial point of view. The main research methods used: monographic, logical, systemic analysis and synthesis, generalization, economic calculations, dynamic strings etc. The main scientific results obtained in the article, are: the calculation of the number, size, weight, dynamics and structure of SMEs in territorial profile (4 regions, 32 districts, Chisinau), the evolution of these indicators in 2007-2015, focusing on the years 2014 to 2015.

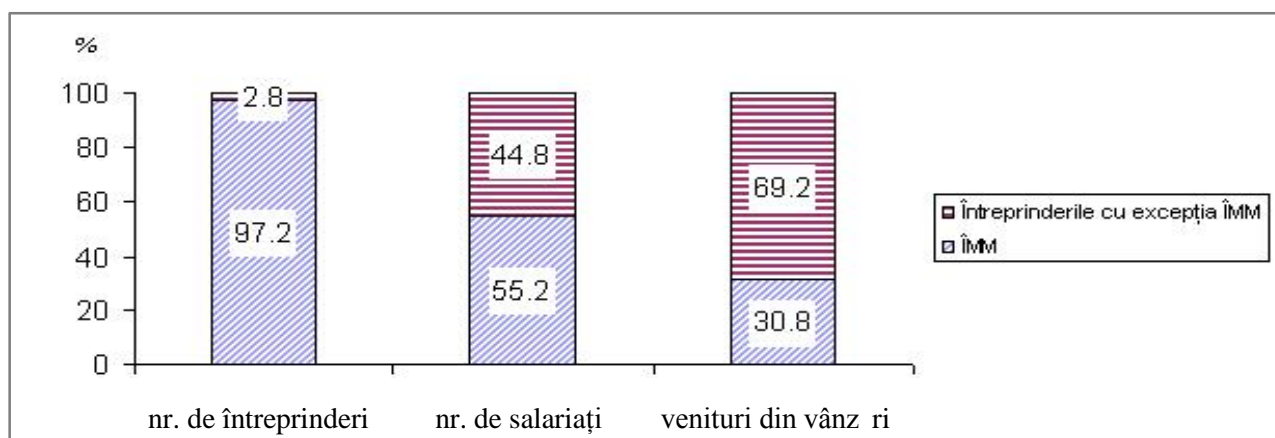
Keywords: SME, size, weight, dynamics, structure, region, district, territorial profile.

JEL Classification: O12, R1, R13.

CZU: 334.7.012.63/.64(478)

Introducere. Sectorul întreprinderilor mici, medii și micro (în continuare IMM) este unul dintre factorii prioritari care deja contribuie semnificativ la creșterea economică și dezvoltarea economico-socială a Republicii Moldova. Această contribuție trebuie de sporit în mod substanțial.

În anul 2015, conform datelor Biroului Național de Statistică (BNS), publicate în 2016 [1], numărul IMM-urilor a constituit 49,8 mii de întreprinderi, sau cu 0,5 mii de întreprinderi (cu 1%) mai puțin față de anul 2014. Sectorul IMM reprezenta circa 97,2% din numărul total de întreprinderi. Numărul salariaților care au activat în IMM-uri în 2015 a constituit 281,4 mii de persoane, deținând 55,2% din numărul total de salariați ai întreprinderilor. Veniturile din vânzări ale IMM-urilor au însumat 86824,6 milioane de lei sau 30,8% din veniturile din vânzări în total pe economie.

Figura 1. Ponderea IMM-urilor în totalul întreprinderilor în anul 2015 pe principalii indicatori, %
Sursa: Datele BNS [1].

¹ © Vadim MACARI, vadimmacari@yahoo.com

Ponderea IMM-urilor în totalul întreprinderilor în anul 2015 pe principalii indicatori se prezenta astfel, cum este reflectat în figura 1. Evolu ia ponderii IMM-urilor în totalul întreprinderilor în 2015 s-a caracterizat prin indicatorii inclu i în tabelul 1.

Analiza evolu iei IMM-urilor indic cre terea veniturilor din vânz ri în medie pe o întreprindere în anul 2015, care au constituit 1744,5 mii de lei sau cu 82,9 mii de lei (cu 5%) mai mult fa de anul 2014. Totodat , veniturile din vânz ri ale IMM-urilor în medie la un salariat au sc zut comparativ cu anul 2014 cu 29,2 mii de lei sau cu 8,6% i au constituit 308,5 mii de lei în mediu pe un salariat. Num rul de salaria i în medie pe o întreprindere în anul 2015 a constituit 6 persoane, comparativ cu 5 persoane în anul 2014.

Partea preponderent a IMM-urilor î i desf oar activitatea în domeniul comer ului, constituind în anul 2015 circa 19,8 mii de întreprinderi, sau 39,8% din totalul întreprinderilor mici i mijlocii. În industria prelucr toare au activat 4,2 mii de IMM-uri sau 8,5% din totalul IMM-urilor.

O astfel de cercetare este absolut necesar pentru a dimensiona potențialul IMM-urilor ce activeaz în fiecare din unit țile administrativ-teritoriale (UAT) ale R. Moldova (în cazul dat – în 3 regiuni economice – Regiunea Nord, Regiunea Centru, Regiunea Sud i UTA G g uzia, în 32 de raioane i în municipiul Chi in u), pentru a determina gradul utiliz rii reale a acestui potențial, în vederea identific rii ulterioare a oportunit ților i barierele în consolidarea i eficientizarea sa i elabor rii m surilor necesare în acest scop prin prisma aspectului teritorial.

Tabelul 1

Evolu ia ponderii IMM-urilor în totalul întreprinderilor în anul 2015

	Nr. de întreprinderi, mii			Nr. de salaria i, mii persoane			Venituri din vânz ri, mil. lei		
	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %
2014	51,7	50,3	97,3	510,8	284,0	55,6	263090,2	83521,2	31,8
2015	51,2	49,8	97,2	510,3	281,4	55,1	282253,4	86824,6	30,8

Sursa: Datele BNS [1].

Num rul, m rimea, ponderea, dinamica i structura IMM-urilor în profil teritorial

Conform datelor din tabelul 2, în anul 2015, în Republica Moldova **funcționau 49770 de IMM-uri** (cu 1% mai puține, decât în 2014), ponderea c rora în num rul total al întreprinderilor din republic constituia 97,2%, această pondere variind în cele 5 unit ț administrative teritoriale (UAT), specificate în tabel, între 96,3 i 97,8%. În num rul total al IMM-urilor, cele *mijlocii* aveau o pondere de 3,3% (oscilând pe UAT între 3,1 i 4,0%), cele *mici* – 20,0% (între 24,5 i 18,5%), iar cea mai mare pondere o aveau cele *micro* – 76,7% (71,5 i 78,4%) [2].

Tabelul 2

Num rul IMM-urilor în anul 2015 dup regiuni, m rime i pondere (unit ț, %)

	IMM total, unit ț	Ponderea IMM în num rul total al întreprinderilor	din totalul de IMM-uri:					
			Mijlocii		Mici		Micro	
			Num rul întrepr., unit ț	Ponderea în num rul total al IMM, %	Num rul întrepr., unit ț	Ponderea în num rul total al IMM, %	Num rul întrepr., unit ț	Ponderea în num rul total al IMM, %
Total pe republic	49770	97,2	1626	3,3	9965	20,0	38179	76,7
Mun. Chi in u	32288	97,0	991	3,1	5969	18,5	25328	78,4
Regiunea Nord	6130	97,3	243	4,0	1503	24,5	4384	71,5
Regiunea Centru	7412	97,7	237	3,2	1562	21,1	5613	75,7
Regiunea Sud	2630	97,8	106	4,0	638	24,3	1886	71,7
UTA G g uzia	1310	96,3	49	3,7	293	22,4	968	73,9

Sursa: Calculat de autor în baza datelor BNS.

Pentru comparație (vezi tabelul 3), în anul 2014, în Republica Moldova funcționau 50265 de IMM-uri, ponderea celor mici în numărul total al întreprinderilor din republică constituia 97,3%, această pondere variind în cele 5 unități administrativ teritoriale (UAT) specificate în tabel între 97,1 și 98,0%. În numărul total al IMM-urilor, cele mijlocii aveau o pondere de 3,2% (oscilând pe UAT între 2,9 și 4,2%), cele mici – 19,7% (18,3 și 24,1%), iar cea mai mare pondere o aveau cele micro – 77,1% (72,0 și 78,9%) [2].

Tabelul 3

Numărul IMM-urilor în anul 2014* după regiuni, mărimea și pondere (unități, %)

	IMM total, unități	Ponderea IMM în numărul total al întreprinderilor	din totalul de IMM-uri:					
			Mijlocii		Mici		Micro	
			Numărul întrepr., unități	Ponderea în numărul total al IMM, %	Numărul întrepr., unități	Ponderea în numărul total al IMM, %	Numărul întrepr., unități	Ponderea în numărul total al IMM, %
Total pe republică	50265	97,3	1598	3,2	9896	19,7	38771	77,1
Mun. Chișinău	32775	97,1	942	2,9	5986	18,3	25847	78,9
Regiunea Nord	6109	97,4	258	4,2	1448	23,7	4403	72,1
Regiunea Centru	7454	98,0	240	3,2	1544	20,7	5670	76,1
Regiunea Sud	2631	97,9	103	3,9	634	24,1	1894	72,0
U.T.A. Găgăuzia	1296	96,8	55	4,2	284	21,9	957	73,8

Not : 2014* – recalcularea datelor BNS după metodologia anului 2015.

Sursa: Calculat de autor în baza datelor BNS.

În 2015, în republică funcționau 1626 de întreprinderi mijlocii (3,3% din totalul IMM-urilor din țară), ponderea celor mici era de 20,0% și celor micro – 76,7%. În municipiul Chișinău aceste cifre constituiau, respectiv, 991 de unități, 3,1%, 18,5% și 78,4% (tabelele 2, 4).

În 2015, pe regiuni, cea mai mare pondere în totalul întreprinderilor mijlocii le-au avut cele din Regiunea Nord și Regiunea Sud (4,0%), urmat de UTA Găgăuzia (3,7%) și Regiunea Centru (3,2%). Pe raioane ponderea întreprinderilor mijlocii a variat între 9,3% (Edineț) și 2,0% (Telenești, Ungheni).

În 2015, pe regiuni, cea mai mare pondere în totalul întreprinderilor mici le-au avut cele din Regiunea Nord (24,5%), urmat de Regiunea Sud (24,3%), UTA Găgăuzia (22,1%) și Regiunea Centru (21,1%). Pe raioane ponderea întreprinderilor mici a variat între 45,0% (Drochia) și 17,0% (Ungheni).

În 2015, pe regiuni, cea mai mare pondere în totalul microîntreprinderilor le-au avut cele din Regiunea Centru (75,7%), urmat de UTA Găgăuzia (73,6%), Regiunea Sud (71,7%) și Regiunea Nord (71,5%). Pe raioane ponderea microîntreprinderilor s-a încadrat între 78,7% (Orhei) și 45,7% (Edineț).

Tabelul 4

Numărul și ponderea IMM-urilor după regiuni, raioane și mărimea întreprinderii, 2015 (unități, %)

	Regiuni și raioane	Total într. unit.	IMM total, unități	Ponderea IMM în nr. total al întrepr., %	Medii, unități	Ponderea în nr. total al IMM, %	Mici, unități	Ponderea în nr. total al IMM, %	Micro, unități	Ponderea în nr. total al IMM, %
1	Total pe republică	51216	49770	97,2	1626	3,3	9965	20,0	38179	76,7
2	Mun. Chișinău	33279	32288	97,0	991	3,1	5969	18,5	25328	78,4
3	Regiunea Nord	6301	6130	97,3	243	4,0	1503	24,5	4384	71,5
4	Mun. Bălți	2426	2362	97,4	54	2,3	469	19,9	1839	77,9
5	Briceni	264	258	97,7	19	7,4	96	37,2	143	55,4
6	Dondușeni	196	187	95,4	12	6,4	54	28,9	121	64,7
7	Drochia	465	452	97,2	19	4,2	128	28,3	305	67,5
8	Edineț	283	269	95,1	25	9,3	121	45,0	123	45,7
9	Flești	338	330	97,6	13	3,9	106	32,1	211	63,9
10	Florești	341	323	94,7	18	5,6	84	26,0	221	68,4
11	Glodeni	254	249	98,0	13	5,2	68	27,3	168	67,5

	Regiuni i raioane	Total intr. unit.	IMM total, unit i	Ponderea IMM în nr. total al întrepr., %	Medii, unit i	Ponderea în nr. total al IMM, %	Mici, unit i	Ponderea în nr. total al IMM, %	Micro, unit i	Ponderea în nr. total al IMM, %
12	Ocnița	201	194	96,5	12	6,2	49	25,3	133	68,6
13	Râ cani	442	436	98,6	20	4,6	92	21,1	324	74,3
14	Sângerei	436	431	98,9	18	4,2	117	27,1	296	68,7
15	Soroca	655	639	97,6	20	3,1	119	18,6	500	78,2
16	Regiunea Centru	7586	7412	97,7	237	3,2	1562	21,1	5613	75,7
17	Anenii Noi	669	645	96,4	19	2,9	162	25,1	464	71,9
18	C l r a i	349	341	97,7	9	2,6	72	21,1	260	76,2
19	Criuleni	406	397	97,8	11	2,8	89	22,4	297	74,8
20	Dub sari	179	178	99,4	7	3,9	36	20,2	135	75,8
21	Hânce ti	697	682	97,8	20	2,9	159	23,3	503	73,8
22	Ialoveni	1145	1114	97,3	45	4,0	215	19,3	854	76,7
23	Nisporeni	340	331	97,4	10	3,0	66	19,9	255	77,0
24	Orhei	1155	1133	98,1	34	3,0	207	18,3	892	78,7
25	Rezina	308	295	95,8	10	3,4	75	25,4	210	71,2
26	Str eni	876	859	98,1	39	4,5	188	21,9	632	73,6
27	old ne ti	198	198	100,0	8	4,0	58	29,3	132	66,7
28	Telene ti	261	255	97,7	5	2,0	68	26,7	182	71,4
29	Ungheni	1003	984	98,1	20	2,0	167	17,0	797	81,0
30	Regiunea Sud	2690	2630	97,8	106	4,0	638	24,3	1886	71,7
31	Basarabeasca	130	128	98,5	4	3,1	38	29,7	86	67,2
32	Cahul	779	758	97,3	21	2,8	178	23,5	559	73,7
33	Cantemir	136	128	94,1	5	3,9	50	39,1	73	57,0
34	C u eni	482	476	98,8	22	4,6	114	23,9	340	71,4
35	Cimi lia	334	328	98,2	15	4,6	75	22,9	238	72,6
36	Leova	176	173	98,3	8	4,6	38	22,0	127	73,4
37	tefan Vod	365	358	98,1	12	3,4	80	22,3	266	74,3
38	Taraclia	288	281	97,6	19	6,8	65	23,1	197	70,1
39	UTA G g uzia	1360	1310	96,3	49	3,7	293	22,4	968	73,9

Sursa: Calculat de autor în baza datelor BNS.

Tabelul 5 reflect **evoluția numărului IMM-urilor, în anii 2007-2015**, după regiuni i raioane, în expresie absolut , inclusiv, în anul 2015 – pe categoriile de IMM mijlocii, mici i micro [3].

Practic, 2/3 din numărul total al IMM din republic , care au activat în toată perioada examinată (2007-2015), se afl în municipiul Chi in u, ponderea acestora variind, în 2007-2014, între 65,7% (2008) i 66,2% (2012). În 2015 ponderea a fost mai mic decât în **2014*** (respectiv, de 64,9 i 65,2%). Dintre regiunile economice, cea mai mare pondere a avut-o Regiunea Centru, m rimile minim i maxim constituind, în 2007-2014, respectiv, 13,2-14,7%. În **2014*** i 2015 ponderea, practic, a r mas aceea i (14,8 i 14,9%).

Urmeaz Regiunea Nord, cu variația ponderii între 11,8-13,2%, reducându-se an de an de la 13,2% în 2007 până la 11,8% în 2013, dar în **2014*** i 2015 a sporit până la, respectiv, 12,2 i 12,3%. Ponderea Regiunii Sud a fost mai stabil – de la 5,0% (2007) până la 5,2% în 2014, menținând valoarea sa de 5,1% în 4 ani consecutivi (2010-2013), iar în **2014*** i 2015 constituind, respectiv, 5,2 i 5,3%.

Tabelul 5

Evoluția numărului IMM-urilor, în anii 2007-2015, pe regiuni și raioane, unități

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014*	2015*	din care:		
											Medii	Mici	Micro
Total pe republică	39320	41109	43658	45631	47337	49444	50890	52335	50265	49770	1626	9965	38179
Mun. Chișinău	25916	27018	28729	30115	31296	32713	33541	34439	32775	32288	991	5969	25328
Regiunea Nord	5194	5247	5361	5538	5739	5849	6014	6206	6109	6130	243	1503	4384
Mun. Bălți	1723	1800	1955	2022	2204	2277	2337	2389	2339	2362	54	469	1839
Briceni	390	368	329	330	313	303	286	277	277	258	19	96	143
Dondușeni	218	227	234	239	205	202	203	188	184	187	12	54	121
Drochia	360	368	385	404	422	428	443	464	449	452	19	128	305
Edineț	376	335	295	291	271	261	267	270	267	269	25	121	123
Flești	236	263	270	273	272	294	299	322	319	330	13	106	211
Florești	269	223	131	212	239	257	274	304	301	323	18	84	221
Glodeni	247	244	252	249	254	258	256	260	260	249	13	68	168
Ocnița	273	287	268	257	241	206	192	193	191	194	12	49	133
Râncani	336	351	383	394	398	406	417	438	432	436	20	92	324
Sângerei	265	273	317	327	344	373	394	418	417	431	18	117	296
Soroca	501	508	542	540	576	584	646	683	673	639	20	119	500
Regiunea Centru	5196	5629	6029	6413	6615	7007	7382	7674	7454	7412	237	1562	5613
Anenii Noi	520	544	595	627	625	640	668	680	666	645	19	162	464
Călărași	300	318	330	341	342	368	363	358	348	341	9	72	260
Criuleni	339	348	351	369	387	410	423	429	407	397	11	89	297
Dubăsari	133	173	165	164	174	172	175	184	169	178	7	36	135
Hâncești	470	477	524	556	596	625	683	730	701	682	20	159	503
Ialoveni	631	721	813	867	924	1011	1038	1135	1114	1114	45	215	854
Nisporeni	195	221	259	285	306	326	358	375	360	331	10	66	255
Orhei	784	893	921	1004	1055	1085	1155	1147	1115	1133	34	207	892
Rezina	269	275	278	303	300	311	314	331	324	295	10	75	210
Strășeni	544	599	621	662	699	734	787	837	823	859	39	188	632
Șoldănești	176	147	198	202	131	150	179	197	196	198	8	58	132
Telenești	196	172	172	180	192	206	232	256	251	255	5	68	182
Ungheni	639	741	802	853	884	969	1007	1015	980	984	20	167	797
Regiunea Sud	1984	2132	2302	2332	2417	2523	2595	2707	2631	2630	106	638	1886
Basarabeasca	122	137	132	119	118	127	124	131	128	128	4	38	86
Cahul	542	588	663	676	704	717	739	796	782	758	21	178	559
Cantemir	81	74	88	97	105	120	126	127	125	128	5	50	73
Cușeni	370	410	438	453	457	454	475	491	465	476	22	114	340
Cimișlia	229	251	257	264	280	304	314	324	321	328	15	75	238
Leova	111	108	127	104	109	138	154	163	158	173	8	38	127
Ștefan Vodă	252	271	305	303	331	350	370	365	349	358	12	80	266
Taraclia	277	293	292	316	313	313	293	310	303	281	19	65	197
UTA Găguzia	1030	1083	1237	1233	1270	1352	1358	1309	1296	1310	49	293	968

Not : 2014*, 2015* – calculat conform noii metodologii a BNS.

Sursa: Calculat de autor în baza datelor BNS.

Prea puțin s-a schimbat în anii 2007-2014 și ponderea UTA Găguzia (2,5-2,8%), la fel înregistrând în aceiași 4 ani (2010-2013) ponderea de 2,7%, în 2014* și 2015 având aceeași pondere de 2,6% (tabelul 6).

Tabelul 6

Structura sectorului IMM, în anii 2007-2015, pe regiuni i raioane, %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014*	2015*
Total pe republic	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Mun. Chi in u	65,9	65,7	65,8	66,0	66,1	66,2	65,9	65,8	65,2	64,9
Regiunea Nord	13,2	12,8	12,3	12,1	12,1	11,8	11,8	11,9	12,2	12,3
Mun. B lti	4,4	4,4	4,5	4,4	4,7	4,6	4,6	4,6	4,7	4,7
Briceni	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5
Dondu eni	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Drochia	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Edineț	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
F le ti	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Flore ti	0,7	0,5	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Glodeni	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Ocnita	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Râ cani	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
Sângerei	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
Soroca	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
Regiunea Centru	13,2	13,7	13,8	14,1	14,0	14,2	14,5	14,7	14,8	14,9
Anenii Noi	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
C l ra i	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Criuleni	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Dub sari	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
Hânce ti	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
Ialoveni	1,6	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,2	2,2	2,2
Nisporeni	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Orhei	2,0	2,2	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3
Rezina	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Str eni	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7
old ne ti	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Telene ti	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	1,5	0,5
Ungheni	1,6	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	1,9	0,9	2,0
Regiunea Sud	5,0	5,2	5,3	5,1	5,1	5,1	5,1	5,2	5,2	5,3
Basarabasca	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Cahul	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5
Cantemir	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
C u eni	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
Cimi lia	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Leova	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
tefan Vod	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Taraclia	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
UTA G g uzia	2,6	2,6	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,5	2,6	2,6

Not : 2014*, 2015* – calculat de autor conform noii metodologii a BNS.

Sursa: Calculat de autor în baza datelor BNS.

Dinamica anual a num rului IMM-urilor, în ansamblu pe republic , în anii 2008-2014, a fost *instabil , dar supraunitar* i a variat între 102,8% (2014) și 106,2% (2009). De menționat ca **fapt negativ** *reducerea ritmului în 2013 i 2014*, iar în **2015** *ritmul a fost subunitar (99,0%)*, ca i în Chi in u (98,5%) i în Regiunea Centru (99,4%). În **2015**, *ritmul a r mas, practic, acela i*, în Regiunea Nord (100,3%), Regiunea Sud (100,0%) i doar în **UTA G g uzia** s-a atestat o *mic cre tere* cu 1,1 p.p. (101,1%).

În anul 2015, în *profil raional, reducerea* indicatorului a variat între 98,0% (C l ra i) i 91,0% (Rezina), iar *cre terea* s-a plasat între 109,5% (Leova) i 100,4% (Ungheni).

În 11 din 32 de raioane a avut loc *reducerea num rului IMM-urilor*, în 19 raioane acest indicator în

2015 a fost *mai mare* decât în 2014*, iar în 2 raioane (*Ialoveni* și *Basarabeasca*) a rămas *același*. Faptul că numărul raioanelor în care, în 2015, în raport cu 2014*, numărul IMM-urilor a sporit, este de aproape 2 ori mai mare decât numărul raioanelor în care, în 2015, în raport cu 2014*, numărul IMM-urilor s-a redus, impune **concluzia** că, în 2015, factorii decisivi cu impact pozitiv asupra numărului IMM-urilor *au fost aceiași pentru toate raioanele*.

Concluzii

1. Pentru creșterea eficienței economico-sociale a IMM-urilor, este deosebit de important analiza și evaluarea anumitor indicatori ai funcționării IMM-urilor sub aspect teritorial.

2. Dimensionarea potențialului IMM-urilor ce activează în fiecare din unitățile administrativ-teritoriale (UAT) ale Republicii Moldova este necesar pentru a determina gradul utilizării reale a acestui potențial, în vederea identificării oportunităților și barierelor în consolidarea și eficientizarea sa și elaborării măsurilor necesare în acest scop prin prisma aspectului teritorial.

3. Ponderea IMM-urilor în numărul total al întreprinderilor din republică, în 2015, a celor 5 unități administrativ-teritoriale (UAT) a variat între 96,3 și 97,8%. În numărul total al IMM-urilor, cele mijlocii aveau o pondere de 3,3% (oscilând pe UAT între 3,1 și 4,0%), cele mici – 20,0% (18,5 și 24,5%), iar cea mai mare pondere o aveau cele micro – 76,7% (71,5 și 78,4%).

4. Pe raioane, în 2015, ponderea întreprinderilor mijlocii, în numărul total al IMM-urilor, a variat între 2,0% (Telenești, Ungheni) și 9,3% (Edineț), a celor mici – între 17,0% (Ungheni) și 45,0% (Edineț) și a microîntreprinderilor – între 45,7% (Edineț) și 78,7% (Orhei).

5. 2/3 din numărul total al IMM-urilor din republică, care au activat în anii 2007-2015, s-au aflat în municipiul Chișinău, ponderea acestora variind între 64,9% (2015) și 66,2% (2012). Ponderea Regiunii Centru a variat între 13,2% și 14,9%, Regiunii Nord – 11,8% și 13,2%, Regiunii Sud – de la 5,0% (2007) până la 5,3% (2009, 2015) și UAT Găgăuzia – 2,5-2,8%.

6. Faptul că numărul raioanelor, în care, în 2015, în raport cu 2014*, numărul IMM-urilor a sporit (19), este de aproape 2 ori mai mare decât numărul raioanelor în care, în 2015, în raport cu 2014*, numărul IMM-urilor s-a redus (11), impune concluzia că, în 2015, factorii decisivi cu impact pozitiv asupra numărului IMM-urilor *au fost aceiași pentru toate raioanele*.

Referințe bibliografice

1. Activitatea întreprinderilor mici și mijlocii în Republica Moldova în anul 2015. [Accesat 17.11.2016]. Disponibil: <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=5258>
2. Activitatea agenților economici după firme și raioane, 2014-2015. [Accesat 22.11.2016]. Disponibil: http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_24%20ANT_ANT030/ANT030190reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774/
3. Activitatea agenților economici după firme și raioane, 2005-2014. [Accesat 17.11.08.2016]. Disponibil: http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_24%20ANT_ANT030/ANT030200reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774
4. DELIU, Angela. Eficiența economică a întreprinderii și indicatorii ei = The economic efficiency of the company and its indicators. In: Economie și Sociologie = Economy and Sociology. 2013, nr. 4, pp. 120-125. ISSN 1857-4130.
5. IAIIN, Tatiana. Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova. In: Analele Institutului Național de Cercetări Economice. 2016, ediția a VII-a, nr. 1, pp. 36-40. ISSN 1857-3630, ISBN 978-9975-4326-6-5.

Recomandat spre publicare: 22.11.2016